

si Vás dovoluje pozvat na výstavu

Čas radosti, veselosti (betlémy z Kysúc)

Slavnostní zahájení 4. prosince 2012 v 17 hodin
Výstava potrvá do 31. ledna 2013

Výstavní síň Muzea Těšínska * Masarykovo náměstí 10 * 733 01 Karviná-Fryštát

tel.: 596 311 425 * e-mail: karvina@muzeumct.cz

Otevřeno: út–pá 8–12 h 12:30–16:30 h
so 9–13 h
ne 13–17 h

Betlém, tj. scénické zobrazení Kristova narození, patří neodmyslitelně k Vánocům. Za kolébkou betlémů je považována Itálie. Ve spojení s rozšiřováním působnosti církevních řádů na naše území se tento zvyk dostal i do Čech a na Slovensko. Betlémy se vyráběly z různých materiálů – kromě vyřezávaných ze dřeva jsou známé i keramické, vázané z kukuřičného šustí, z těsta, voskové, sádrové, ale také ručně malované na dřevěných deskách i na papíru a od poloviny 19. století tištěné na arších. Zhotovovaly se v mnoha regionech.

Pro letošní Vánoce připravilo Muzeum Těšínska ve spolupráci s Kysuckým muzeem v Čadci – PhDr. Alojzem Kontrikem a Darinou Hnídkovou – pro širokou veřejnost a zejména děti výstavu betlémů z Kysucka. Převážná většina z 13 vystavených děl je lidovými tvůrci vyrobena ze dřeva. Zhotovilo je pět řezbářů. Nejstarší je z roku 1939 od Františka Tabačka z Kysuckého Nového Mesta a Jozefa Kučavíka z Makova z 80. let 20. století. Další pocházejí od Antona Kadury z Podvysoké z let 1981, 1998 a 2001. Řezbář Štefan Barčák z Košťan nad Turcom má pamětní desku v rodné Turzovce, na výstavě prezentujeme jeho dva betlémy. Zajímavá je také práce řezbáře Jána Podsklana z Čadce – navoskovaný klátový betlém z jednoho kusu dřeva.

Vystavené dřevěné betlémy jsou bez povrchové úpravy nebo polychromované, dřevo je někdy doplněno slámou, která vytváří základní doplňky ve formě jesliček, oplocení apod. Dalším oblíbeným materiálem na Kysucích jsou kukuřičné listy zvané šúpolie – prezentují je dva betlémy ženských autorek Eleny Zubajové ze Žiliny a Jany Latkové z Čadce z roku 1998. Paní Anna Mečiaková, učitelka, vyrobila společně se svými žáky betlém z barvené sádry (1998). Tyto rukodělné betlémy doplňují dva strojové z tvrdého kartonu s potiskem, které byly jak na Kysucích, tak na Těšínsku běžným doplňkem pod vánočním stromčkem v mnoha chudších domácnostech po druhé světové válce. Byly k dostání v papírnictví a jejich produkce pokračuje ve výtvarných obměnách dodnes.

Výstavu doplňují krátké texty o jednotlivých lidových tvůrcích betlémů z Kysucka a jejich životních osudech. Darina Hnídková v úvodním slovu seznamuje návštěvníky se zvyky a jídlem o Štědrém dni na Horních Kysucích.

Mgr. Eva Hovorková

